

Dossiertitel

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken bestond bij vijf fracties de behoefte de minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over zijn brief d.d. 8 juli 2011 inzake de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 18 juli 2011 (2011Z15370).

De vragen en opmerkingen van de fracties zijn hieronder afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Pechtold

De griffier van de commissie,
Van Toor

Algemeen

De leden van de fractie van de VVD zijn bezorgd over de grootste droogte sinds 1951 die de Hoorn van Afrika teistert. De VN heeft een verzoek gedaan aan de EU voor directe noodhulp. De leden van de VVD-fractie zouden de regering willen vragen zich hard te maken tijdens de Raad voor een snelle, concrete bijdrage van de EU. Deze leden bereikte ook het bericht dat Kenia een vluchtelingenkamp ten Noord-Oosten van Nairobi niet wil openstellen voor 40 000 vluchtelingen. Korthedshalve vragen de leden van de VVD-fractie om snelle beantwoording van de schriftelijke vragen hierover die op 12 juli door de leden De Caluwé en Ten Broeke zijn ingediend.

De Raad zal ook spreken over de financiering van het extern optreden van de Unie. De leden van de VVD-fractie achten het belangrijk dat de resultaten van de publieke consultatie die is gehouden over het financieringsinstrumentarium van het extern beleid, worden meegenomen. Ook zijn deze leden van mening dat waar het gaat om het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF), ook binnen het nieuw voorgestelde Meerjarig Financieel Kader (MFK), dit fonds onder de EU-begroting en de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) moet gaan vallen. Dit om parlementaire controle vanuit zowel het EP als de nationale parlementen te waarborgen. Indien deze controle niet verbetert en de integratie van het EOF naar EDEO uitblijft, moet de regering bezien of zij in het nieuwe MFK de bijdrage aan het EOF wil handhaven.

De leden van de fractie van het CDA hebben kennis genomen van de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken. Deze leden hebben in reactie hierop een aantal vragen. Opvallend is het ontbreken van Soedan op de agenda. Hoge Vertegenwoordiger Ashton heeft een bezoek gebracht aan Zuid-Soedan. De leden van de CDA-fractie vragen hoe de Hoge Vertegenwoordiger de situatie nu beoordeelt en de rol van de EU ziet in Zuid-Soedan.

De leden van de fractie van D66 willen hun zorgen uiten over de Hoorn van Afrika. In delen van Kenia, Ethiopië en Somalië houdt de droogte aan. Hulporganisaties waarschuwen dat de ernst van de situatie wordt onderschat. Is de minister bereid dit aan de orde te stellen op komende Raad?

Zuidelijke buurlanden

De leden van de VVD-fractie delen de mening van de regering waar het gaat om de verslechterende situatie in Libië, Syrië, Jemen en Bahrein. In Jemen wordt vooral in het zuiden strijd geleverd tussen regeringstroepen en lokale milities. De Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties brengt momenteel een bezoek aan Jemen. Het is van belang dat de bevindingen van de Hoge Commissaris leiden tot bespreking in de VN Veiligheidsraad en mogelijk tot opname in een VN-Veiligheidsraadresolutie, Nederland moet zich daarvoor inspannen. Waar het gaat om Syrië spreekt de regering over het mogelijk ontbieden van de Syrische ambassadeur in Nederland, is dit inmiddels al gebeurd? De leden van de VVD-fractie steunen de vastberadenheid van de regering ten aanzien van Libië. De druk moet worden gehandhaafd en waar mogelijk opgevoerd.

De leden van de CDA-fractie steunen de inzet van de regering ten aanzien van de Arabische regio. De leden vragen zich af of de regering meer eensgezindheid ziet tussen de EU-lidstaten om de inzet van de Hoge Vertegenwoordiger te steunen.

De leden van de fractie van D66 vinden dat Europa zich actiever moet bemoeien met de toekomst van Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Hoe staat het kabinet hier tegenover? Wat vindt de minister van de opstelling ten aanzien van de Arabische regio van EU Hoge Vertegenwoordiger Ashton? Hoe stelt de minister zich op ten aanzien van de verdeeldheid van de EU-lidstaten? Is de minister bereid zich in te spannen om een meer eensgezinde houding van de EU lidstaten te bewerkstelligen?

Libië

Op 15 juli a.s. komt de Libië-contactgroep bijeen, waaraan de minister namens de Benelux zal deelnemen. De leden van de fractie van de PvdA horen graag wat de inzet van de minister zal zijn bij deze bespreking. Dit temeer omdat op dit moment onderhandelingen van de Libische autoriteiten met de Franse overheid aan de gang zijn. Wat is de opvatting van de minister in deze? Deelt hij de mening dat het wenselijk zou zijn dat bondgenoten eensgezind in deze kwestie handelen en niet ieder land op zich? De leden van de PvdA-fractie lezen dat het kabinet vindt dat de militaire en economische druk moet worden gehandhaafd en waar mogelijk opgevoerd. Zij vragen wanneer de minister denkt dat deze grens is bereikt en wanneer de druk opgevoerd gaat worden? Voorts merkt het kabinet op dat de Nederlandse betrokkenheid bij de post-conflict fase gericht zal zijn op ondersteuning van de ontwikkeling van democratie (onder andere de organisatie van vrije en eerlijke verkiezingen), economische wederopbouw en de rechtstaat. De minister merkt op dat de concrete invulling van de Nederlandse bijdragen afhankelijk zal zijn van de specifieke expertise die Nederland kan leveren in de context van de bredere internationaal gecoördineerde inspanning. Kan de minister aangeven hoe hij een mogelijke Nederlandse bijdrage voor zich ziet? Welke expertise kan worden ingezet? De leden van de fractie van de PvdA lezen in het verslag van de RBZ van 20 juni jl. dat onderzocht zal worden welke juridische mogelijkheden er zijn om in het kader van het sanctieregime bevroren Libische tegoeden in te zetten. Is hier inmiddels meer over bekend?

De leden van de fractie van de PVV vragen de regering zich in te zetten voor onderhandelingen tussen de Libische regering en de opstandelingen, gericht op een beëindiging van de vijandelijkheden en met uiteindelijk doel het tot stand brengen van democratie en rechtsstaat in Libië. Zij vragen de regering om te bevorderen dat de westerse bondgenoten geen handelingen plegen die daar aan in de weg staan. In dat verband willen zij graag van de regering weten of deze het uitvaardigen van aanhoudingsbevelen tegen Libische leiders, terwijl een aantal westerse landen een oorlog voert tegen Libië gericht op regime change, bevorderlijk oordeelt als het gaat om het bereiken van een einde aan het geweld.

Syrië

De leden van de fractie van de PvdA zijn van mening dat de situatie in Syrië zorgwekkend blijft. Het geweld in Syrië houdt aan en het afschuwekkende optreden van het regime tegen betogers blijft maar doorgaan. Ook het gegeven dat bij de start van nationale dialoog de belangrijkste oppositieleiden niet aanwezig waren, stemt de leden van de fractie van de PvdA niet gerust. Nederland werkt in EU-verband naar aanvullende sancties toe. Kan de minister toelichten welke aanvullende sancties hij voor ogen heeft?

De leden van de fractie van de PVV steunen de gedachte dat de situatie in Syrië in de VN-veiligheidsraad hoort te worden besproken. Zij zijn verbaasd over het feit dat het ernstige geweld in Syrië daar niet wordt

besproken, terwijl de wereld wel snel klaar stond om het geweld in Libië te veroordelen en bereid was om dat geweld met sancties (inclusief door de Veiligheidsraad gemandateerd geweld) te keren. Wat de leden van de PVV-fractie betreft is de problematiek in beide landen gelijk: er is in beide landen sprake van islamitische dictators die het geweld niet schuwen om ieder ander geluid de kop in te drukken en de eigen bevolking te onderdrukken. Zij bespeuren echter een grote discrepantie tussen de opstelling van Nederland, de EU, de NAVO en de VN als het gaat om de aanpak van de situatie in Libië respectievelijk Syrië. Wat de leden van de PVV-fractie betreft, behoren al die islamitische dictators op dezelfde wijze te worden aangepakt.

De leden van de fractie van D66 maken zich zorgen over het toenemende geweld in Syrië. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Clinton heeft gisteren haar vertrouwen in president Assad opgezegd als reactie op aanvallen van aanhangers van de president op de Amerikaanse en Franse ambassades. Deze leden verbazen zich over het uitblijven van een nieuwe veroordeling door de EU. Kan de minister aangeven in welk stadium de voorbereiding van een VN-resolutie is? Welke stappen neemt Nederland concreet om deze resolutie mogelijk te maken? De leden van de fractie van D66 willen weten of het kabinet de oproep steunt van Amnesty International aan de VN Veiligheidsraad om de Syrische machthebbers naar het Internationaal Strafhof te sturen voor misdaden tegen de menselijkheid?

Bahrein

In Bahrein wordt nog steeds gedemonstreerd tegen de regering. De leden van de fractie van de PvdA lezen dat Hoge Vertegenwoordiger Ashton van mening is dat het instellen van een onafhankelijke onderzoekscommissie naar de mensenrechtenschendingen een belangrijke stap is in aanloop naar de Nationale Dialoog. Kan de minister toelichten of hij deze mening deelt? Indien ja, is de minister dan ook bereid om de recente arrestaties van eenentwintig betogers die veroordeeld zijn door een militaire rechtbank in EU-verband aan de orde stellen? Indien nee, waarom niet? Kan de minister toelichten of hij van plan is sancties in te stellen indien de mensenrechtensituatie in Bahrein niet verbetert? Zo nee, waarom niet?

Klimaatverandering/klimaat security

De leden van de fractie van de PvdA constateren met leedwezen dat Nederland zich niet wil aansluiten bij het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland in het streven naar een actievere rol van de EU bij het tot stand komen van ambitieuze wereldwijde afspraken. Deze landen hebben – als onderdeel daarvan – voorgesteld om het EU doel van 20% CO2 reductie in 2020 te verhogen naar 30% reductie om zo de impasse in de United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) te doorbreken. Nederland heeft zich daar niet bij aangesloten. Wil de Nederlandse regering haar positie, gelet op het grote belang van een internationale doorbraak, heroverwegen? Zo nee, waarom niet? En op welke manier denkt ze dan wel de internationale klimaatdiplomatie te versterken? Kan de minister dat toelichten?

De leden van de CDA-fractie vragen zich af op welke wijze de prioriteiten van het vernieuwde OS-beleid ingebracht worden bij de klimaatdiplomatie. Hoe wil de Hoge Vertegenwoordiger komen tot meer afstemming en samenwerking tussen de lidstaten en waaruit bestaat die geïntegreerde benadering concreet?

De leden van de D66-fractie vinden het van groot belang dat de EU met één stem spreekt als het gaat over klimaatverandering en veiligheid. Deze leden zien hiervoor een belangrijke rol voor de EDEO en de Hoge Vertegenwoordiger in de bilaterale en multilaterale contacten, bijvoorbeeld in landen waar niet alle individuele lidstaten vertegenwoordigd zijn of in internationale fora zoals de G20. Kan de minister toezeggen zich actief tijdens de raad uit te spreken om een dergelijke inzet op het klimaatdossier mee te nemen in de werkzaamheden van de EDEO?

Midden-Oosten Vredesproces

Wat de leden van de fractie van de PVV betreft, is het aan Israël en de leiders van de islamitische entiteiten in Gaza en in Judea en Samaria, om een vreedzame oplossing van hun geschillen na te streven. Wat deze leden niet willen, is dat andere landen of internationale organisaties aan Israël opleggen dat het dient terug te keren naar de wapenstilstandslijnen van 1967. Zij vragen de regering om zich daar tot het uiterste tegen te verzetten. Voorts vragen zij de regering om na te streven dat iedere vorm van hulp aan de Palestijnse Autoriteit wordt stopgezet, nu deze veroorzaakte terrorisme verheerlijkt en van salarissen voorziet.

De leden van de CDA-fractie steunen de inzet van de regering t.a.v. het Midden-Oosten Vredesproces (MOVP). Een gemeenschappelijk optrekken van de EU om de onderhandelingen weer op de rails te krijgen is hierbij van belang. Een eenzijdige erkenning van een Palestijnse staat door individuele EU-lidstaten past hier naar de mening van de leden van de CDA-fractie niet in.

Pakistan

Gisteren is bekend geworden dat de Amerikaanse regering voor 800 miljoen dollar (560 miljoen euro) aan militaire steun aan Pakistan gaat opschorten. De leden van de PvdA-fractie vragen de minister om toe te lichten of deze wijziging invloed zal hebben op de strategische discussie die gevoerd gaat worden over de relatie van de EU met Pakistan.

Afghanistan

De leden van de fractie van de PvdA lezen dat het kabinet zich zorgen maakt over het gebrek aan voortgang in de uitvoering van de tijdens de Kabul Conferentie van juli 2010 gemaakte afspraken. Om welke afspraken gaat het dan precies? Het kabinet zal zich ook inspannen voor een gezamenlijk EU-standpunt tijdens de conferentie. Wat zal de inzet van de regering zijn bij deze discussie?